

UPPLANDS FORNMINNESFÖRENING

Styrelsens berättelse över föreningens verksamhet arbetsåret 1977-78

Styrelse

Landshövding Ragnar Edenman, Uppsala, ordförande
Överbibliotekarie Gert Hornwall, Uppsala, vice ordförande
Landsantikvarie Ola Ehn, Uppsala, sekreterare
Bankdirektör Rune Skogum, Uppsala, skattmästare
Direktör Harald Linder, Uppsala
Fil. mag. Thorild Lindgren, Örsundsbro
Fru Greta Ericson, Örsundsbro
Lantbrukare Åke Söderman, Bergshamra
Arkivarie Wolter Ehn, Uppsala
Redaktör Henning Österberg, Sundbyberg
Bankdirektör Axel Stenberg, Enköping
Landstingsrådet Bror R. Eriksson, Björklinge

Förordnad av länsstyrelsen i Uppsala län (t. o. m. 31.12 1977):

Landshövding Ragnar Edenman

Utsedda av Uppsala läns landsting:

Bitr. skoldirektör Bengt Karlsson, Knivsta
Professor Sten Hillert, Uppsala, suppleant

Utsedda av Stockholms läns landsting:

Fru Birgit Blücher, Bergshamra
Fru Iris Johnsson, Norrtälje, suppleant

Utsedda av Uppsala kommun:

Docent Stiv Jakobsson, Uppsala
Docent Stig Björklund, Rasbokil
Författare Pär Wistrand, Uppsala, suppleant
Professor Sten Hillert, Uppsala, suppleant

Förvaltningsutskott: landshövding Edenman, ordf., överbibliotekarie Hornwall, skoldirektör Karlsson, lektor Jakobsson samt sekreteraren landsantikvarie Ehn och skattmästaren bankdirektör Skogum.

Revisorer: kamrer Thore Kihlberg och lantbrukare Martin Ehrengren med herr Harald Ekenhem och kamrer Erik Larsén som ersättare. Av länsstyrelsen utsedd revisor: f. riksbanksdirektör C. E. Leffler. Av Uppsala kommun utsedd: fru Greta Aglert med tekn. stud. Jonte Bernhard som suppleant.

Länsmuseernas samarbetsråd: fil. mag. Lindgren och landsantikvarie Ehn har varit föreningens representanter i samarbetsrådet under 1977. Den 20 och 21 september 1977 var samarbetsrådets årsmöte förlagt till Uppsala med Upplands fornminnesförening som värdorganisation.

Stiftelsen Upplandsmuseets styrelse: lantbrukaren Åke Söderman har varit föreningens representant i stiftelsens styrelse under 1977. Suppleant fil. mag. Lindgren.

Kulturminnesrådet för Stockholms län: docent Jakobsson har varit föreningens representant i kulturminnesrådet under 1977. Suppleant landsantikvarie Ehn.

Uppsala kommuns naturvårdsråd: direktör Linder har varit föreningens representant i naturvårdsrådet under 1977. Suppleant landsantikvarie Ehn.

Personal

Landsantikvarie och föreningens sekreterare:

Ola Ehn

Antikvarie och landsantikvariens ställföreträdare:

Anna-Märta Berg t. o. m. 30.6. 1977

Övriga antikvarier:

Lars Gezelius – tjänstledig 1 sept. – 31 okt. 1977 med fil. kand. Håkan Eriksson som vikarie.

Karin Wretin – tjänstledig t. o. m. 15 aug. 1977 med fil. kand. Gunnar Elfström som vikarie.

Extra personal för arkeologiska undersökningar och antikvarisk kontroll:

Håkan Eriksson och Ann Segerberg.

Övriga medarbetare:

Bertil Ericsson

Birgitta Nerström t. o. m. 31.3.77

Evert Persson

Hans Strand

Stig Sundberg

Sven Österberg

Från riksantikvarieämbetets vapenfridetalj har landsantikvariern som extra arbetskraft tilldelats Roger Alderstrand t. o. m. 28 juli 1977 samt Harald Rääs fr. o. m. 3 okt. 1977.

Under året har vissa bebyggelseinventeringar utförts av Ann-Katrin Kilbro, Maria Malmlöf och Inger Wilin med medel anslagna av Uppsala kommun.

Tjänstemännens verksamhet redovisas per kalenderår i särskild verksamhetsberättelse.

Medlemmar

2457

Betalande	2259
Ständiga	120
Hedersledamöter	25
Medaljörer	53

Årsmöte, vinterting och utflykter

Årsmötet och vårutflykten ägde rum söndagen den 5 juni 1977. I Skuttunge bygdegård hölls årsmötet under ordförandeskap av landshövding Edenman. Val till styrelse samt av vice ordförande, revisorer, revisorssuppleanter och valberedning förrättades. Direktör Harald Linder, Uppsala, bankdirektör Rune Skogum, Uppsala, och bankdirektör Axel Stenberg, Enköping, omvaldes som styrelsemedlemmar för en treårsperiod. Likaledes omvaldes till vice ordförande överbibliotekarie Gert Hornwall, Uppsala. Balansräkningen per den 31 december fastställdes och styrelsen och kassaförvaltaren lämnades ansvarsfrihet. Medlemsavgiften för 1978 höjdes till 35 kronor och avgiften för ständig medlem till 350 kronor. Till hedersledamöter i fornminnesföreningen utsågs f. rektor Herbert Lundh, Uppsala. Fornminnesföreningens förtjänstmedalj tilldelades greve Gösta Bonde, Övergran, rektor Frans Ekström, Tierp, folkskollärare Erik Wallström, Bälinge, och herr Carl Åkerberg, Täby. Antikvarie Anna-Märta Berg fick i anledning av 30 års oavbruten tjänst vid Upplands fornminnesförening mottaga en bokgåva från föreningen.

Vid vårutflykten besöktes Kung Skutes hög i Bälinge socken, Skuttunge kyrka och prästgård, Söderfors bruk, Untra gård samt Älvkarleby kyrka och hembygdsgård. Dagen avslutades med gemensam middag på Älvkarleby turisthotell.

Höstutflykten ägde rum söndagen den 25 september 1977, varvid besöktes Kungs Husby kyrka, Grönsöo slott samt Arnö gård och Utö hus i Arnö socken.

Vintertinget hölls på Upplandsmuseet söndagen 5 februari 1978 under ordförandeskap av landshövding Edenman. Utdelningen ur Landshövding Hilding Kjellmans hembygdsfond gick till Boglösa hembygdsförening och Disa Gilles pris till Östervåla hembygdsförening. Intendent Håkan Liby vid Upplandsmuseet talade över ämnet Folkdräkt, folklig dräkt och folklig klädsel.

Årsanslag

För år 1977 har Upplands fornminnesförening erhållit följande anslag:

Från Uppsala kommun	226.000 kronor
Uppsala kommun för bebyggelseinventering	100.000
Uppsala läns landsting	7.000
Statligt bidrag	159.456

(Avser budgetåret 1977/78)

Det statliga bidraget utgörs *dels* av retroaktiv utbetalning, 14.456 kronor, för föregående budgetår, *dels* 145.000 kronor som överförts från Stiftelsen Upplandsmuseet för att täcka det tidigare statsbidrag som utgått direkt till fornminnesföreningen till landsantikvariens och en antikvaries löner.

För underhåll av Kvekgården har Uppsala läns landsting lämnat ett anslag för 1977 å 5.000 kronor. Lagunda-Hagunda Hushållningsgille har lämnat ett bidrag till Kvekgården å 200 kronor.

Det anslag från Uppsala kommun för bebyggelseinventering som omnämndes i föregående års verksamhetsberättelse uppgick till 50.000 kronor.

Ett anslag å 5.000 kronor för Kvekgårdens underhåll från Enköpings kommun för 1976 som upptagits bland anslagen i detta års verksamhetsberättelse hade ej beviljats.

Publikationer

Föreningens årsbok Uppland 1977 distribuerades till medlemmarna under hösten 1977. Ur innehållet kan nämnas: "De första nationshusen" av Ola Ehn, "Två tidiga 'symbolbilder' av den primära Trefaldighetskyrkan på Upsala Domborg?" av Nils Sundquist, "Magisk medeltidsring" av Ebbe Selén, "Erik XIV på Örbyhus" av Gunnar Elfström, "Östhammar och Öregrund – miljöer att vårda" av Carl-Johan Charpentier samt "Litteratur om Uppsala län 1975" av Börje Teijler.

Under 1977 utkom nr 49 av Upplands fornminnesförenings tidskrift: "Hällristningar och bronsålderssamhälle i sydvästra Uppland" av Einar Kjellén och Åke Hyenstrand. Vidare utgav Upplands fornminnesförening under 1977 i samarbete med Upplandsmuseet skriften "Uppsala från medeltiden till år 1900" av Helena Harnesk och Ulla Oscarsson.

Fornminnesföreningens inköpskommitté

Inköpskommittén, som består av hrr Stig Björklund, Bror R. Eriksson, Thorild Lindgren, R. Skogum och O. Ehn, med Anna-Märta Berg som sekreterare, har under året inköpt bl. a. en akvarell, signerad E. W. Lemoine, visande Odinslund omkr. 1830, en modell utförd av Åke Lagerbäck och visande Göteborgs nations första nationshus, två cyklar tillverkade vid Nymans Verkstäder i Uppsala samt en rad olika föremål till den under 1977 öppnade utställningen om Studentliv på Upplandsmuseet. Viss del av anslaget har använts för fotografering och dokumentation samt för inköp av äldre litteratur. Föremålen har deponerats hos Stiftelsen Upplandsmuseet.

Kvekgården

Kvekgården eller Mor Lottas gård i Kvek från 1700-talets andra hälft i Fröslunda socken i närheten av Örsundsbro har under året varit väl besökt av skolklas-

ser, studiegrupper och allmänhet, sammanlagt omkr. 3000 personer. Gården har visats av Greta och Bertil Lidberg. Lagunda hembygdsförening har vid sina sammankomster fått utnyttja Kvekgården.

Bibliotek och arkiv

Föreningens bibliotek och arkiv i våningen 2 tr. i föreningens kanslilokaler S:t Eriks gränd 6 är tillgängliga för allmänheten alla måndagar, i övrigt efter tidsbeställning. Både biblioteket och arkivet har under verksamhetsåret utökats dels genom inköp och gåvor, dels genom byten med andra fornminnesföreningar och hembygdsförbund.

Verksamhet nära knuten till föreningen

Stiftelsen Upplandsmuseet och Disagården

Stiftelsen Upplandsmuseet står i sin verksamhet i nära samarbete med Upplands fornminnesförening. Beträffande Upplandsmuseets och den Upplandsmuseet tillhöriga Disagårdens verksamhet hänvisas till särskild verksamhetsberättelse.

Kommittén för utgivande av Uppsala stads historia

Landsantikvarien har under 1977 varit sekreterare i historiekommittén. Vidare har landsantikvarien varit bildredaktör för den under året utkomna fjärde delen av Uppsala stads historia.

Bruno Liljeforsstiftelsen

Landsantikvarien är sedan 1973 ledamot av stiftelsens styrelse.

Uppsala i april 1978

Ragnar Edenman
ordförande

Ola Ehn
sekreterare/landsantikvarie